

**DİKKAT
EKSİKLİĞİ VE
HİPERAKTİVİTE
BOZUKLUĞU**

Tanım: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu DSM IV TR de “dikkat eksikliği ve aşırı hareketlilik, gelişmenin kıyaslanabilecek seviyesinde bireylerde tipik olarak gözlenmesinden daha çok sık ve daha sert olan aşırı düşüncesizlik veya dikkatsizliğin yaygın bir şekli olarak tanımlanmaktadır. Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu nörolojik temelli bir bozukluktur ve kendini üç temel belirti ile ortaya koyar. Bunlar dikkat eksikliği, aşırı hareketlilik ve dürtüselliktir.

Nedenleri: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğunun; ruhsal nedenlerden çok yapısal bir bozukluktan kaynaklandığına dair görüşler yaygındır. Yani sanıldığı gibi aksine anne babaların çocuk yetiştirme tutumları dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğuna neden olmamaktadır. Yapılan çalışmalar genetik eğilimle ilişkili nörobiyolojik bir temeli olduğunu göstermektedir. Yapılan araştırmalar bu çocukların aile üyelerinde de dikkat problemlerinin yaşandığını ortaya koymaktadır. Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı alan kişilerin beyin görüntülemelerinde beynin sağ ve sol ön lobları, beyincik ve bazal gangliyon adı verilen derin yerleşimli yapılar ile ilgili sorunlar saptanmıştır.

Belirtileri/Özellikleri: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı koymak bebeklik ve okul öncesi dönemde oldukça zordur. Çünkü her çocuk zaman zaman dikkat eksikliği, aşırı hareketlilik ya da dürtüsellik gösterebilir. Okul ya da ev ortamında stres, fark edilemeyen epilepsi nöbetleri, kaygı, depresyon ve beyin işlevlerini etkileyen diğer hastalıklar, başarıyı etkileyen öğrenme güçlüğü, orta kulan enfeksiyonuna bağlı geçici sağırılık, geçici olarak bu belirtilerin çıkmasına neden olabilir. Sadece bu belirtilere dayanarak dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı koymak hatalı olur.

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı konulan çocuklarda yürümeye başlama ile birlikte aşırı hareketlilik görülür. Ancak hareketlilik bir amaca yönelik değildir. Çocuk büyüdükçe başka belirgin özellikler eklenir. Bu çocukların başladığı bir etkinliği sona erdirmesi zordur ve konuşmaları takip etmekte zorlanabilirler. Günlük olağan işleri yaparken, kolayca başka bir uyaran ile dikkatleri dağılabilir ve unutkanlırlar. Bazı bozuklukları dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu ile eşzamanlı olarak son derece sık görülürler ki bunlar, davranım bozukluğu anksiyete bozukluğu, duygu durum bozukluğu ya da öğrenme güçlüğü gibi bozukluklardır

Kaynak

Aydođdu, B. E. (2020). Dikkat eksikliği/ aşırı hareketlilik bozukluğu. G. Kurt (Ed.). *Çocuk ruh sağlığı*. İçinde (s. 253-274). Ankara: Nobel Yayınları.

Gültekin- Akduman, G. (2015). Çocuklarda görülen uyum ve davranış sorunları. A. Güngör- Aytar (Ed.). *Ruh sağlığı*. İçinde (s. 90-117). Ankara: Hedef Yayıncılık.